

"אני צריכה כל בוקר לקום כמו פועלת שהיא גם המנהלת של עצמה, וגם צריכה לדפוק כרטיס, וגם לשלם במכולת. כמו פקידה במלון שגם מחליפה מצעים"

אני כבר לא רוצה להיות הכי טובה

קרן שפילשר היא תופעה מרעננת בעולם האמנות, שסובל מעודף חשיבות עצמית. פצצת אנרגיה יצרנית שמתחת את הפעילות שלה על פני שורה ארוכה של תחומים. בראיון ל"ליידי גלובס" היא מדברת בגילוי לב על החסכים מהילדות שלא מתמלאים עד היום, ומגלה למה בחרה לא לעבוד עם אף גלריה ("אני לא מתאימה להיות באורווה עם עוד סוסים. אני פרשית בודדת")

דבי לוזיה ❖ צילום: אריק סולטן

"אחרי הזכייה בפרס 'האמנית המבטיחה' הכדור התחיל להתגלגל, אמרתי לעצמי שאני חייבת לקיים את ההבטחה. הבנתי שאני צריכה להגיע לכל פתיחה, ולתחזק את תדמית נערת הזוהר. התעסקתי בלהיות כוכבת"

הסטיגמות נפלו לבריכה
מבט חטוף על הבחורה שגרה בוילה ברמת חן ונוסעת בג'יפ לא מעלה אסוציאציה של אמנית שעובדת קשה לפרנסתה. אבל כשגם היא וגם בעלה, ד"ר גיא מורג צפליביץ', עוסקים באמנות – אין ברירה. "אני צריכה כל בוקר לקום כמו פועלת שהיא גם המנהלת של עצמה, וגם צריכה לדפוק לעצמה כרטיס, וגם לשלם במכולת, כמו פקידה במלון שגם מחליפה מצעים".
הם הזוג הכי לא צפוי. הוא חוזר בתשובה בגיל 17, והם הכירו בכלינגר דייט. "אם היו אומרים לי מראש שהוא דתי הייתי צוחקת, כי מה לי ולדת. שאלתי אותו איך הקונספט אמור לעבוד,

כימים אלה היא עובדת עם אמנית הבלונים (אופור). טבעולה קרייזליי בגדיים סאטו
סיון שטרנבך על פרויקט לחלונות הראווה של ברגרורף גורמן, חנות הכלבו היוקרתית בשדרה החמישית בניו יורק.
"מגיל בית ספר יסודי אמרו לי 'את ציירת' כמו שאומרים לילדה שהיא מלכת יופי. ההורים של בר רפאלי, מה אמרו לה? 'את יפה, את תהיי דוגמנית'. לי אמרו שאני ציירת, ולכן בחיים לא מלצרת ובהיים לא עסקתי במקצועות שהם ליד. חגגו לי לאחרונה יום הולדת 40, אבל אני לא נראית יותר מ-27 ומתנהגת כמו בת 16. זה לא קשור אליי הגיל הזה. אני עדיין לא מאמינה שאני בת 40."

'שמית טלאים', מיצב מתוך 'בובה של תערוכה', 2004

"אני שואלת את עצמי כמה אמניות במעמדי היו מפעילות סדנת יום הולדת, גם אם זו סדנת בוטיק בתעריף של רופא מומחה. זו מתמטיקה פשוטה. אנחנו עובדים על פרויקט אמנות מהבוקר עד הלילה במשך אלפי שעות, וזה ממש לא מתגמל. אז מבחינתי גם הרכות, גם ללמד, גם להפיק תערוכות - הכול חלק מהעשייה האמנותית שלי, כמו ליצור ולמכור עבודות. 'התחלתי עם פשט של בגיל 16, כשאבא שלי פשט את הרגל. הייתה לי בסטה ברעננה שבה מכרתי תהילים מצוירים, ברכות בהומנה וסיכות לשיער משעם, אחר כך זה הפך גם לחולצות מצוירות."

90 אלף שקל והבטחה

כמעט באותה נשימה שבה היא מדברת על היותה פועלת שחורה, היא מדברת על מעמד האמנית כאופה אבק כוכבים. 'תמיד רציתי שיתנהגו איתי כמו שמתנהגים עם כוכבים:

כי אני באתי עם מחשוף עמוק והוא בא עם כיפה ענקית. לא היו לו הרבה דרישות, רק גרות שבת. עד גיא יצאתי עם בחורים שהצננים, ולפניו אף אחד לא הכיל אותי בכלל. הייתי הבן אדם הכי בורד בעולם. מוקפת ב-7,554 חברות וחברים, אספנים, מעריצים, וחבורת הביתה לבר. עם גיא היה מפץ גדול. 'הרגע הכי גדול בחיים שלי היה כשפגשתי אותו. תוך חמש דקות היה ברור לאן זה הולך. עד היום יש אנשים שלא ברור להם מה אנחנו עושים ביחד. אני זוכרת שהיינו בפגישה עם איזה אדריכל שניסה להבין את הסיטואציה. הוא שאל מה אנחנו עושים ביחד, אז אמרתי לו: 'אנחנו שוכבים'."

מורג צלביץ' עשה הסבה מרפואת ילדים לאוצרות, ויחד הם הפכו להיות פאואר קאפל בעולם האמנות. הם מגדלים את בנם בן החמש וחצי, ובן, וכלב שחור ענק העונה לשם הלא פוליטקלי קורקט 'כוש'. יחד הם מפיקים פרויקטים אמנותיים ייחודיים, כמו התערוכה 'הרשא של השכן', שמוצגת כעת במרכז וייל בכפר שמריהו (עד ה-8.7). 'ביקשנו מנדט לעבוד עם התושבים של כפר שמריהו. לא ידעתי אם יפתחו לי את הדלת, אם ישתפו פעולה, ולי היה חשוב להיכנס לתוך הבתים שלהם ולראות איך חיים בכפר שמריהו. באתי טעונה בסטיגמות. נתנו להם משימות, ועם המשימה הראשונה כל הסטיגמות שלי נפלו לבריכה. 'אחרי שעברנו ארבעה חודשים מבוקר על לילה על התערוכה הזאת, היינו אמורים להיות עשוי בקו סמוי בתאילנד, שותים קוקוס. אבל אני למחרת קמתי לעבוד, כי אין במקצוע הזה דקה אחת של שקט לסדר את המחשבות. כן, זה נכון שבחרתי לחיות ברמת חן, בחרתי את החלום הבורגני. יכולתי לגור בשכונת שפירא או פלורנטינו, אפילו בסביון יותר זול. 'הרבה חברות שלי בחרו לעסוק באמנות כשהבעל שלהן מייצר כסף בהנהלה של איזה

'איוניתפאדה של סוכריות', עושים ואקריליק על קנבס, 2003

'חירותה', שיתוף פעולה עם ששה סרבר

"אני תמיד אומרת לעצמי, כשאני מתדלקת את האוטו, 'המתדלק הוא זה שלמד איתך, את בג'יפ והם נשארו מאחור'. אני מקווה שיום אחד אוכל לחבק את הילדה הג'ינג'ית השמנה והדחוייה שהייתי"

שלוקחים להם את המזוודות, שמסדרים להם, שהם VIP. התרבות הזאת שבה אמן הוא מישהו שנחשב - זה תמיד קסם ליי."

הכול התחיל ב-2002, כשזכתה בפרס של 90 אלף שקל מטעם מפעל הפיס לאמנים צעירים מבטיחים, סכום בלתי נתפס עבור אמן בתחילת דרכו. 'כשנה האחרונה ללימודים שלי במכללת ויטל ראיתי בעיתון מודעה קטנה של מפעל הפיס, בגודל מודעות האבל של הקמצנים שכותבים 'מטה, ביי'. הם חיפשו אמנים צעירים מבטיחים לאיזה פרס, או שלחתי תיק עבודות. אחרי שלושה חודשים, כשאני כולי שקועה בפרויקט הנמר, קיבלתי טלפון בתשע בבוקר, 'שלום, מדברת תמי ממפעל הפיס'. זה כמו לקבל טלפון מאראלה, אבל שעובדים עלייך. היא המשיכה, 'אני רוצה להגיד לך שזכית ב-90 אלף שקל... מסכנה, היא רצתה להגיד לי מתי אני מקבלת אותם ואיך, אבל אני טרקתי לה את הטלפון.

'אחרי הזכייה הכבוד התחיל להתגלגל. אמרתי לעצמי שאם הוגדרתי כאמנית מבטיחה, אני חייבת לקיים את ההבטחה. הבנתי שאני צריכה להגיע לכל פתיחה, ולתחוק את תרמית נערת הזוהר. אם היה שבוע שלא כתבו עליי, כנראה שהיה תשעה באב והגלריות היו סגורות. התעסקתי בלהיות כוכבת: ללכת למספרה, לצבוע לבלונד. החלום שלי היה זוהר, וכך, בגיל 20 ומשהו אני הייתי תפוח אדמה לוחט". סיפור ההצלחה של שפילשר יושב על שק של חסכים מהילדות, שאותם מינפה לטובת הקריירה. לתערוכות הסיום של לימודיה היא

צילומים: ירום רשף, נתן דביר, אילדד מאסריון

"יום אחד נפגשתי בבית קפה אופנתי עם אוצרת בקשר לתערוכה ברחובות, הגיעה מלצרית עם סינר מלוכלך, ופתאום ראיתי אותה! זאת הייתה מלכת הכיתה מרעננה - היא המלצרית שמשרתת אותי, והיא כבר בכלל לא נראית כמו מלכת הכיתה. ואז אמרתי לאוצרת, יש לי רעיון לתערוכה. לצערי, גם זה לא היה קלוז'ר לילדות, וזה עדיין מלווה אותי יום יום"

"ל'ליידי גלובס' מתראיינות רק נשים שעשו משהו בחיים. רוב הבנות שלמדו איתי, לא פרצו איזה גבול. משמח אותי שהן יפתחו את המגזין ויראו אותי"

קראת I want to be a celebrity, כותרת שמביעה את הכמיהה לפרסום ולזוהר שעליו היא מדברת. ב-2005 כבר הציגה תערוכת יחיד ראשונה בגלריה העירונית ברחובות, שעסקה בנושא כאוב במיוחד, 'מלכת הכיתה'. 'בילדות שלי לא חוויתי חוויה של ילדה מקובלת, מחוררת, בלונדינית. הייתי ילדה שמנה, ג'ינג'ית עם הפרעות קשב לא מאובחנות, ודחוייה. כל הזמן רציתי להיות במקובלים.

"יום אחד נפגשתי בבית קפה אופנתי עם אוצרת התערוכה שלי ברחובות, הגיעה מלצרית עם סינר מלוכלך, ופתאום ראיתי אותה! זאת הייתה מלכת הכיתה מרעננה - היא המלצרית שמשרתת אותי, והיא כבר בכלל לא נראית כמו מלכת הכיתה. ואז אמרתי לאוצרת, יש לי רעיון לתערוכה. לצערי, גם זה לא היה קלוז'ר, וזה עדיין מלווה אותי יום יום.

"הנה, ל'ליידי גלובס' מתראיינות רק נשים שעשו משהו בחיים שלהן. רוב הבנות שלמדו איתי, לא שמעתי את השם שלהן מעולם. גם לא בגוגל, ושלא תחשבי שלא חיפשתי. מי הן? מה הן עושות היום? לא ראיתי שמישהי מהעבר שלי פרצה איזה גבול. דרך אגב, אני גם די בטוחה שהן לא נשואות באושר. מאוד משמח אותי שהן יפתחו את המגזין ויראו אותי. 'אני תמיד אומרת לעצמי, כשאני מתדלקת את האוטו, למשל, 'המתדלק הוא זה שלמד איתך, את בג'יפ והם נשארו מאחור'. אני מקווה שיום אחד אוכל לחבק את הילדה הג'ינג'ית שהייתי, אבל זה עוד לא קרה."

מוטיבציה של טייס קרב

אחרי התערוכה 'מלכת הכיתה', שנדרה גם למוזיאון ינקו דאדא בעין הוד, הוזמנה ב-2006 להציג תערוכת יחיד בגלריה רוננפלד. התערוכה, 'פשע מאורגן', נמכרה כולה לאוסף בנק לאומי, והעבודות מוצגות במשרדי הבנק, עבור אמנים רבים המעמד הזה הוא פסגת חלומות, אבל לא בשביל שפילשר. 'אחרי חצי שנה שבה הייתי חתומה בגלריה רוננפלד, שנינו הבנו שאני לא מתאימה להיות באורווה עם עוד

'חלומי הגדול הוא להיות רזה ובלונדינית', טכניקה מעורבת על שק בטון, 2003

"אני באתי עם מחשוף עמוק והוא בא עם כיפה ענקית. עד גיא יצאתי עם בחורים שחצנים, ולפניו אף אחד לא הכיל אותי בכלל. הייתי הבן אדם הכי בודד בעולם. מוקפת ב־7,554 חברות וחברים, אספנים, מעריצים, וחוזרת הביתה לבד. עם גיא היה מפץ גדול"

"אצלנו בבית אין גבולות בין אמנות לחיים". עם בעלה

אמנות זו עבודה קשה. רצוי ללבוש סרב, ולהתנהג כמו פועל שחור שבא כל יום לעבודה. "חשוב גם להאמין בנסים. אולי זה קצת סותר את העצה הקודמת, אבל חייבים להתכוונן, לדעת מה המטרה ולחלום עליה. צריך להיות גם קצת חצופים, ולא לפחד לפנות לאנשים שיכולים לקדם אותך. רוב האמנים יושבים בסטודיו ומתפללים שיבוא האביר על הסוס הלבן. זה לא יקרה. אם לא מזמינים אותך להציג בגלריה - תייצר בעצמך שטח תצוגה, כמו שעשיתי ב־2004 בכר סלונה ביפו. חוץ מזה, אני לא חושבת שיש חדר מדרגות אחד בתל אביב שלא הצגתי בו. ולסיכום, כל האמצעים כשרים. זה כמו להיות רווקה תל אביבית. אם צריך, שוכבים עם האוצר."

לאן את עוד רוצה להגיע?

"אני כבר לא רוצה להיות הכי טובה. לפני כמה שנים פגשתי פסיכיאטר במסגרת תחקיר שעשיתי לתערוכה בשם 'תהילה - שם זמני'. הוא אמר שהשאיפה להצטיין מעל כולם, לשבור כל שיא, משול לאשת הדייג ודג הזהב - בסוף נשארים בלי הדברים החשובים באמת. הדבר הכי גדול שאנחנו מאבדים זה החיים שלנו, את חיי המשפחה. מאז שיש לי ילד אני מציגה פחות. אני אלא מאוד טוטאלית."

"לאחרונה הגשתי שוב מועמדות לפרס של מועצת הפיס. הפעם זה 150 אלף שקל. אני חייבת להגיד לך שאני חודרת מוטיבציה, אני ממש מרגישה שהשם שלי כתוב על הפרס הזה. מ־2002 עברו 15 שנה. לטעמי חל על זה חוק התיישנות. חוץ מזה, כשבעוד חמש שנים תראייני אותי שוב, אני רוצה להיות על השער, ושיהיה כתוב שמישהו קנה אותי או שעשיתי אקוויט מטרופ. אני רוצה להיות סיפור הצלחה כמו אלה מעולם ההייטק. נורא בא לי לתרגם את הכישרון שלי לכסף. אני יודעת שכסף לא קונה אהבה או בריאות, וזה לא חוסן לכלום, אבל זה ייתן לי מרחב פעולה. ואז, כשכבר יהיה לי המון כסף, אולי אצא לחופשה ביפן. לשבוע." □

על השראה: "חשוב לא לחכות למוזה שתבוא. לא מתקשרים אמנות בסיאנס, לא עם קטורת ונרות ואורות עמומים. גם לא עם אלכוהול וסמים. אמנות זועבודה קשה. רצוי ללבוש סרב, ולהתנהג כמו פועל שחור שבא כל יום לעבודה"

"צריך להיות גם קצת חצופים, ולא לפחד לפנות לאנשים שיכולים לקדם אותך. רוב האמנים יושבים בסטודיו ומתפללים שיבוא האביר על הסוס הלבן. זה לא יקרה. אם לא מזמינים אותך להציג בגלריה - תייצר בעצמך שטח תצוגה. אני לא חושבת שיש חדר מדרגות אחד בתל אביב שלא הצגתי בו. כל האמצעים כשרים. זה כמו להיות רווקה תל אביבית: אם צריך, שוכבים עם האוצר"

סוסים. אני פרשית בודדת. "לא רציתי להיות רק אמנית שיושבת בסטודיו ומציירת לתערוכת היחיד הבאה, שהמועד שלה נקבע על ידי הגלריסט. אני לא יכולה שינהלו אותי. יש לי אמביציה מטורפת. לא תראי אותי כמעט יושבת בבתי קפה, אני לא יוצאת לחופשות. אני גם לא יודעת להגיד 'לא', כשמציעים לי פרויקטים, או השתתפות באירוע התרמה כלשהו."

"אמרתי להיזהר לא לשרוף את עצמי, כי אני מציגה יותר מדי. עניתי שאנשים נשרפים רק בשמש, וכל עוד אני רלבנטית, אני צריכה לשמור על נוכחות. אני לא מפונקת. לא חכיתי שדברים יקרו, אלא גרמתי להם לקרות. זה שאני לא קשורה לגלריה מאפשר לי חופש לעשות מה שבא לי, עם מי שבא לי."

מאז היא אכן לא מפסיקה להציג, בעיקר בתערוכות קבוצתיות, רובן באוצרות של בעלה. במקרים רבים הם הוגים יחד את הקונספט, כיאה לבני זוג שנושמים יחד אמנות מבוקר ועד לילה. "אצלנו בבית אין גבולות בין אמנות לחיים. אני כמעט תמיד משתחלת פנימה לתערוכות שהוא אוצר, ולפעמים אני המפיקה."

בנית קריירה מרשימה בדרך לא שגרתית. אילו עצות היית נותנת לאמן מתחיל?

"קודם כל, בשביל להצליח באמנות צריך מוטיבציה של טייס קרב לפחות. חייבים להתמיד, ולהיות כל הזמן עם האצבע על הדופק. הצלחה לא באה אחרי הציור הראשון, וגם לא אחרי התערוכה הראשונה. חייבים להיות פעילים כל הזמן."

"חשוב לא לחכות למוזה שתבוא. לא מתקשרים אמנות בסיאנס, לא עם קטורת ונרות ואורות עמומים. גם לא עם אלכוהול וסמים."

קוף גרילה, טכניקה מעורבת, 2013

יצילות: אייל לנדסמן